

SIMEON A ANNA

Převod materiálu

Jaroslav Pechar

Pořadí v lekci

5

Žalmy 98:2 Hospodin dal poznat svoji spásu, zjevil před oči národů svoji spravedlnost,

3 na své milosrdenství se rozpomenul, na svou věrnost domu Izraele. Spasí všechny dálné země spásu našeho Boha.

Liturgické čtení-L 2,25-32

Klíčové pojmy, dobové a textové souvislosti

Oddíl se soustřeďuje na **hodnověrnost svědectví** Anny a Simeona (starší lidé spojení s prostředím chrámu, hluboce zakotvení v židovské víře) – jako by byla potřeba vyvážit svědectví o narozeném Spasiteli od nepříteli hodnověrných betlémských pastýřů v předchozím oddílu (kde evangelista zdůraznil Boží milost). Je tak zdůrazněna návaznost na lid „starého zákona“, na Izrael, který je zde reprezentován Simeonem a Annou: ti představují to nejlepší ve víře Izraele: věrné očekávání naplnění Božích zaslíbení – naděje. Zároveň je velký důraz na to, že s Ježíšem **se vše děje podle zákona** (na tom Josefovi a Marii velmi záleží: „vše vykonali řádně dle zákona Páně“ – v.39).

Evangelista Lukáš takto píše v době, kdy chrám je zbořen a křesťané jsou vyhnáni ze synagogy: jednak je zde ujištění, že křesťanství není cizorodá sekta nebo okrajové hnutí, nýbrž že navazuje na samotný střed starozákonní zbožnosti (proto Simeon a Anna, postavy spojené s chrámem). Kromě toho i křesťané z pohanů v pozdějších časech mají dobře vědět, že návaznost na lid staré smlouvy trvá. Je tu upozornění křesťanů z pohanů (tedy i nám), že pochopit Ježíše mimo rámec Starého zákona není možné. Zároveň je zde vidět trojdílné lukášovské pojetí dějin, které dává základ pro křesťanskou orientaci v dějinách: Ježíš je středem, před ním je první, dlouhá etapa zákona, očekávání, třetí období je čas po Ježíši Kristu, čas po letnicích (seslání Ducha svatého). Toto třetí období je období církve, která dosvědčuje Ježíše Krista jako zdroj naděje. V našem oddílu jsme při tom, když začíná druhé období, střed dějin, čas naplnění (jak to vyjádřil Simeon, který se loučí s prvním obdobím a je to pro něj zároveň zdrojem nejen osobní naděje). Tento lukášovský pohled vytvořil předpoklady pro náš letopočet „po Kristu“ (Dionysius Exiguus v 6. stol., nejprve pro Západ)

- **obřizkou** se vstupuje do smlouvy, obřezaný se stává členem lidu staré smlouvy, Izraele (na to se lze soustředit při výkladu dětem – zvlášť menším dětem nemusíte vykládat o obřizce, ale zeptat se, zda vědí, k jakému národu Ježíš patří).

- **jméno Ježíš** – Jošua, Jehošua – vyznavačské jméno „Hospodin je spása“ (stejně jako Jozue)

- **rituální očistění rodíčky** probíhalo 40 dní po porodu chlapce (80 po porodu děvčátka – viz Leviticus 12). Objeví se obřad jehně a holoubě, místo jehně se dovolovalo jiné holoubě v případě chudoby, Ježíšovo prostředí je tedy prostředím hmotné chudoby (chudoba a bohatství je u Lukáše důležité téma, ozývá se to již v Mariině chvalozpěvu Lk 1,53).

- v chrámu dojde k **setkání se Simeonem**: starý, spravedlivý (rovný) a zbožný člověk, jeho zbožnost je vystižena slovy, že „očekával potěšení“, jak je zaslíbovali proroci (Iz 40,1: Potěšujte, potěšujte mě lidé... aj.)

- p?išel do chrámu „**veden Duchem**“, tj. v pravou chvíli. To, že se dobré sv?dectví o Ježíši šířilo a šířilo dál, to je Boží p?sobení.

- Simeon bere do náruží Ježíše a pronáší slavné vyznání **Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka**. Rozpoznává v dítěti dlouho očekávanou spásu. To, na? se t?šily celé generace p?ed ním, toho je on sv?dkem – „B?h p?išel v Kristu na dotek“. Vidí spásu (a dotýká se jí vlastníma rukama), ta je univerzální, pro všechny (sv?tlo pohan?m, slávu pro Izrael). – Zde je možné p?ipomenout, že víra není jen pro n?které, že je úpln? pro všechny, tak jako Ježíš se narodil pro všechny. K?es?ané jsou dnes po celém sv?t?, mezi všemi národy. Ze slov je cítit velká radost (Simeon?v postoj p?ipomíná slova z 1Pt 1,10 – to, po ?em toužili proroci, smíte zakoušet vy). Simeon je u cíle (jako když se t?eba b?ží dlouhá tra? nebo se vyleze na n?jakou horu).

- Josef a Marie jsou **udiveni** (nevystupují jako svatá rodinka, které by p?edem bylo vše jasné). Simeon se nyní obrací na Marii a dodává slova, kde se p?edchozí radost lomí. „Sv?tlo pohan?m a sláva pro Izrael“ p?išlé v Ježíši nebude snadno a všemi p?ijímáno, mnozí se budou stav?t proti. (Zakrátko – ve 4. kapitole – bude Lukáš referovat o tom, jak Ježíšovo kázání roz?ílilo shromážd?né natolik, že ho cht?li shodit ze skály. Obsah Ježíšova kázání je p?ítom vlastn? totožný s tím, co pronesl Simeon: záchrana je p?ítomná, zde a nyní). Až jednou lidé Ježíše uk?ižují i Marii jako Ježíšovu matku ?eká utrpení.

- sv?dectví Simeona (starce) dopl?uje **sv?dectví sta?enky Anny** (Anna – hebr. B?h je milostivý) - i její zbožný, p?íkladný život jako by tíhnul práv? k této chvíli, aby rozpoznala v chrámu v narozeném dítěti očekávaného Mesiáše. Prý se na ní odráží ideál k?es?anské vdovy, jak je popisován v literatu?e prvotní církve. Její v?k 82 let je možné chápat symbolicky, tedy 7 x 12, tzn. ?íslo plnosti, které odkazuje na d?jiny spásy (napln?ní ?asu).

- poté, co jsme se dozv?d?li od Simeona a Anny o Ježíšov? neoby?ejnosti (významu: napln?ní očekávání, za?átek nového), ?teme o **Ježíšov? d?tství**. Lí?ení je však velmi prosté, cudné, žádné zázraky, které by potvrzovaly Ježíšovu výjime?nost (nap?. oproti apokryfním evangeliím). Ježíš roste jako každé jiné dítě (anebo: roste tak, jak by si p?áli v?řící rodi?e). Ve své ví?e budeme vždycky odkázáni na osobní sv?dectví druhých lidí, jako byli Simeon a Anna.

ÚSKALÍ TEXTU

- text je plný zajímavých dobových reálií, na kterých uvíznout by znamenalo rozt?ístit pozornost a z?stat v minulosti, zatímco d?raz oddíl je na živém sv?dectví dvou d?v?ryhodných lidí, Simeona a Anny. Na druhé stran? je dobré zapracovat je do p?íb?hu tak, aby vypráv?ní nevyzn?lo ploše.

- v d?tech by p?i vypráv?ní nem?l vzniknout dojem, že Ježíš je dítě se zázra?nými schopnostmi. Dostal jméno jako my, vyr?stal jako my, význam Ježíše je zde vyjád?en tím, že v n?m je B?h ?lov?ku tak blízko („na dotek“), že s ním za?al „nový ?as“.

- v sou?asných d?tských animovaných filmech ?asto vystupuje postava n?jakého „spasitele“ – borce, který hrav? p?ekonává všechna omezení ?asu a prostoru a je tak?ka nesmrtelný. Ježíš takový není, je jedním z nás, „pod?ízen zákonu“. Ale jen takový nám m?že doopravdy pomoci.

POM?CKY

fotografie d?de?ka – babi?ky, hebrejská bible, fotografie synagogy nebo židovského h?bitova, k?estní list

MOTIVA?NÍ UVEDENÍ DO P?ÍB?HU

Kdo vám řekl o Ježíši jako první? Věříte spíš lidem, o kterých nic nevíte, nebo lidem, které dobře znáte?

Také se dá vyjít z otázek Teofila: ptá se Lukáše, co má pořádk s těmi „starými židy“, vždyť už jsou přece nepotřební: nějaká tradice, nesrozumitelná hebrejšтина...

Nebo by to mohlo začít odkazem na apokryfy (já jsem slyšel vypravovat, jak byl Ježíš zázračný supermánek...), načež ho Lukáš poučí, že to je takový křesťanský bulvár, kterému nesmí věřit...

6. OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

a) poznámky a osnova pro mladší školní věk:

I. Motivace: lidé, kterým věříme, kteří jsou pro nás důležití (svědectví o Ježíši)

II. Radost starce Simeona a stařenky Anny v chrámu z Ježíše

III. Ježíš je pro všechny lidi na celém světě

IV. Svědectví druhých přijímáme a smíme je dávat dál

b) poznámky a osnova pro střední a starší školní věk

I. Motivace: na co se obvykle těšíme? Jak je to s námi, když se naše přání naplní – nebýváme někdy zklamaní?

II. Prorocká zaslíbení ve SZ, čekání po dlouhé generaci

III. Rodiče přinášejí Ježíše do chrámu – vše se má dít „podle zákona“

IV. Svědectví starce Simeona – příchod Ježíše znamená dobu potěšení

V. Údiv rodičů a pokračování Simeonova svědectví: tato doba – setkání s Ježíšem – je také hodinou pravdy

VI. Ještě jedno dobré svědectví, svědectví prorokyní – stařenky Anny

VII. Ježíš (= Hospodin je spása) a ta záchrana vyznívá navenek hodnou obětí (žádné zázraky), jen víra to vidí.

VIII. O tom vyprávěli v chrámě Simeon a Anna, o tom vyprávíme jeden druhému my

VYPRÁVĚNÍ

I. JMÉNO PRO DÍTĚ

Každé židovské dítě dostávalo jméno osmého dne po svém narození při zvláštním obřadu zvaném obřezka. Je to ale stejné, jako když se má narodit dítě dnes. Ještě před narozením musí rodiče napsat, jak se jejich dítě

bude jmenovat. I Josef a Marie měli jasno, jak se jejich dítě bude jmenovat. Vždyť jim to řekl anděl už skoro před rokem, že jejich syn se bude jmenovat Ježíš. Mezi židy to bylo časté a oblíbené jméno. V dějinách židovského lidu ho nesli slavní lidé – Mojžíšův nástupce Jozue i prorok Izajáš, ale jmenovalo se tak ještě mnoho dalších židů. Jako každé jméno, i toto má v sobě skrytý nějaký význam. A jméno Ježíš znamená to, co k synovi Josef a Marie a jeho životu „sedne“ ze všech lidí nejlépe – Hospodin je spása.

II. CESTA DO JERUZALÉMA

Malému Ježíšovi už je měsíc pryč. Josef i Marie jsou věrní židé. Uctívají Hospodina a tak chtějí dodržet všechna nařízení, která od Hospodina dostal Mojžíš. Teď je to povinnost plynout z svého prvorozeného syna obět v Hospodinově chrámu v Jeruzalémě. Jsou chudí a proto ani jejich oběť nemusí být nijak obrovská – dvě hrdličky nebo holoubátka. Vždyť nejde o to, jak velkou oběť přivést, ale aby si uvědomil, že dítě je dar od Boha. A nejde tu jen o samotnou oběť. Je to i taková slavnostní chvíle – malý Ježíš se poprvé v životě dostane do chrámu. Co na tom, že si to nebude pamatovat, Josef a Marie na to určitě nezapomenou a oni už mu to jednou budou vyprávět.

III. SIMEON

Simeon žije v Jeruzalémě už mnoho let. Je to starý muž, ale život ho ještě neomrzl. Stále se má na co těšit a on se skutečně těší, už velice dlouho. Bylo mu předpověděno, že na vlastní oči uvidí Spasitele. Každý zbožný žid znal dobře Bibli a Simeon v tomto ohledu není výjimka. Právě naopak! Právě proto, že má na vlastní oči vidět Spasitele, o to dychtivěji promýšlí dávná proroctví, která o Spasiteli mluví. Promýšlí, co je psáno v Zákoně Mojžíšově, co říkali proroci, co je psáno v žalmech a snaží se všechno to udržet v hlavě – aby toho Spasitele nepropásl. Aby ho určitě poznal, až ho uvidí.

Jak asi bude vypadat takový Spasitel? Co bude mít na sobě? Přejde sám, nebo bude mít s sebou nějaký doprovod? A jestli doprovod, bude to pár lidí, nebo třeba přivede armádu? Simeon neví. Co ale ví, je to, že ho Bůh neopustí. A tak věří, že když mu Duch svatý dá vědět, že Spasitele uvidí, tak mu ho také dá poznat, až budou stát tváří v tvář.

IV. SETKÁNÍ V CHRÁMU

Toho rána to Simeona do chrámu přimělo táhnout. Šel a rozhlížel se. Tak silný pocit, že se Boží slovo naplní a on spatří Spasitele, ještě neměl. A v tu chvíli přichází do chrámu Josef s Marií a nesou malého Ježíše v náručí. Simeon spatřil Josefa. Že by Spasitelem byl tento starý pán? Nebo snad to mladé dítě, co jde za ním a drží dítě? A najednou to Simeon věděl. Věbec nad tím nemusel přemýšlet. Prostě to věděl, že tohle dítě, to je ten Spasitel, kterého vyhlížel Mojžíš i proroci. To je ten, kterého vyhlížely a na kterého se těšily celé generace jeho předků. A on ho teď vidí na vlastní oči.

Poznal v Ježíši Spasitele a najednou prožívá, jaký pokoj od Boha toto poznání přináší. Bere miminko do náruče a chválí Boha za to, že splnil své slovo. Jeho oči opravdu spatřily Spasitele. Už se nebojí toho, co přijde, už se nebojí ani smrti. A tak říká: Nyní propouštíš v pokoji svého Služebníka, Pane, neboť mé oči viděly tvé spasení. A řekne toho ještě mnohem víc.

V. SIMEON MLUVÍ O JEŽÍŠOVě POSLÁNÍ

To, že Ježíš je Spasitel, to už Josef a Marie jednou slyšeli. Říkali jim to pastýři a tím to řekli andělé. Když to tebe opakuje i starý a vážený Simeon, je to vlastně jen potvrzení toho, co říkali pastýři. Pastýři ale vyžadovali jen to, co slyšeli od andělů – Bůh má lidi rád a poslal jim Spasitele. Simeon je vzdělanější. Zná dobře Bibli i všechna proroctví o Spasiteli. Proto toho může Josefovi a Marii říct víc než pastýři, i když ti zase viděli andělské zástupy. A Simeon říká o Ježíšovi, že bude nejen slávou pro všechny židy, ale také světlem pro pohany.

Josef s Marií si ta pastýřská slova o Spasiteli a Boží lásce mohli opakovat mnohokrát a také jim nejrůznějším způsobem rozumět, ale to, že by Bůh měl nějaké plány nejen s židy, ale i s pohany, nad tím tehdy nikdo nepřemýšlel. Pohany všichni viděli jako jednu velkou bandu nepřátel. A teď najednou Simeon říká, že jejich Ježíš bude světlem i pro pohany. Není lehké se s tím srovnat; Josef i Marie to poslouchají a nestačí se divit. Simeon jim požehnal a připojil ještě pár slov.

Není nic zvláštního, že se tomu Josef s Marií diví. Mnoho lidí bude Ježíšovi naslouchat a dělat to, co řekne, ale nebude málo takových, kteří se proti Ježíšovi a jeho poslání přímo postaví. Ani pro samu Marii nebude snadné vyrovnat se s tím, co bude její Ježíš říkat a co bude dělat. I ona sama se tím bude mnohokrát trápit a také ji řeká rozhodování, jestli se postaví na Ježíšovu stranu, nebo proti němu.

VI. PROROKYNĚ ANNA

V chrámu žila stará vdova, která měla už čtyřiaosmdesát let. Snad nebyla tak seřetělá jako Simeon, ale byla to žena velice zbožná. Ve dne i v noci poklekala k modlitbám, dodržovala přísty, které žádal Mojžíšův zákon, ale dobrovolně se postila i jindy. Dokud Simeon mluvil, stála tiše opodál a naslouchala. A když mluvit přestál, přistoupila k nim a chválila Boha. A udělala ještě něco víc. Simeon totiž nebyl jediný, kdo očekával příchod Spasitele. Takových lidí bylo mnoho a Anna je znala. Vždyť ona v chrámu bydlela, a tak znala lidi, kteří do něj přicházeli. A právě tím, kteří očekávali příchod Spasitele, Anna vyprávěla o Ježíši a o tom, co viděla a slyšela, aby i oni věděli, že Spasitel se již narodil a že bude nejen slávou pro Boží lid, ale že přinese světlo i pohanům.

VII. NÁVRAT DOMU

Obětí obědy za narozeného prvorozeného syna Ježíše proběhly a Josef s Marií se vrací domů. Na nějaké dlouhé zdržování není čas. Jsou to chudí lidé a Josef si nemůže dovolit, aby mu doma stála práce. Domů se vrací docela obyčejný tatínek, maminka a miminko. Ale Josef a Marie nezapomněli, co jim Simeon řekl, a ani mnozí další nezapomenou, co slyšeli od prorokyně Anny.

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jak o tobě svědčili Simeon a Anna, tak o tobě lidé svědčí až do dnešní doby. Děkujeme ti, že jsme o tobě mohli slyšet i my. Prosíme tě, dej i nám sílu svědčit o tobě druhým lidem. Amen.

PODNETY PRO ROZHOVOR

- pro? každý dostáváme jméno? (Poneseme je celý život, jméno patří k nám, odlišuje nás a dává nám důstojnost – možná d?ti slyšely o v?znicích nebo koncentra?ních táborech, kde lidem vzali jméno a dali jim místo toho ?íslo, aby ?lov?ka odlidštili...)
- víte, že každé jméno n?co znamená? A jméno Ježíš?
- koho si vážíte (to je n?co jiného, než koho obdivují) a za co (dojdou d?ti sami na to, že to bývají takové věci jako poctivost, up?ímnost)?
- ?ím se doopravdy vyzna?uje v?íící ?lov?k: na Simeonovi a Ann? vidíme, že to není n?co „nepokrokového“, ale nap?. umí pot?šit, mají nad?ji, která je pronesla vším možným i nemožným... anebo vírou vidí dál.
- víte, jaké národnosti byl Ježíš? Víte, kdo to jsou židé? Co to je synagoga (vid?ly ji d?ti n?kdy?), víte o židovském h?bitov? v okolí? Víte také, pro? tu dnes skoro žádní židé nežijí?
- a víte, že máme se židy spole?ný Starý zákon? Víte, na co se v n?m lidé tolik t?šili? Jak se ?íkalo lidem, kteří mluvili o pravém králi – Mesiáši?
- víte, že se náš letopo?et po?ítá od Ježíše?
- také se vám stalo, že k n?emu důležitému došlo zcela neplánovan?, náhodou (a p?itom to sehrálo velkou roli)?

Odkaz na pracovní list

[5 Simeon a Anna](#)

Odkaz na píse?

[Pane, dnešek je den chvály](#)

[Mládenec blahoslavený, Pán Ježíš na sv?t poslaný](#)

[P?emýšlej, d?kuj a služ \(SV273\)](#)

[Váno?ní prosba \(SV393\)](#)

[Vzdejme Pánu díky \(SV319\)](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Evangelium Lukášovo](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 2,21–40](#)